

การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยชุมชนเป็นฐาน

(Community Based Disaster Risk
Management ; CBDRM)

โดย

นางอมรทิพย์ ภาคสุชน

ผู้อำนวยการส่วนสนับสนุนการมีส่วนร่วม

กองส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย

คู่มือ การจัดการภัยพิบัติ สำหรับประชาชน

Community Based Disaster Risk Management

CBDRM

การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

กองส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

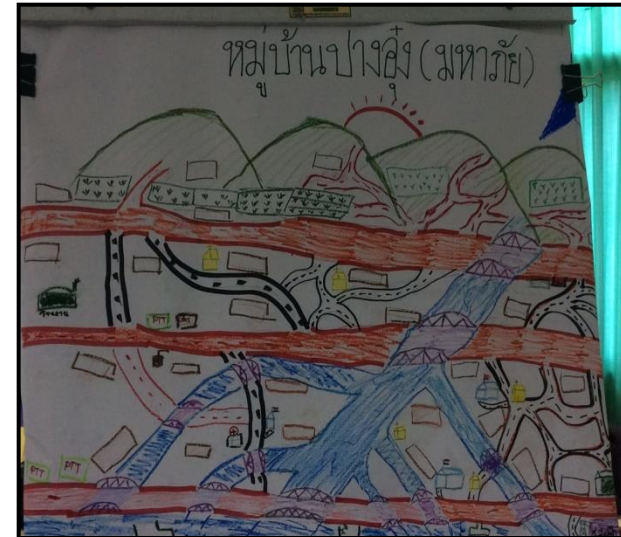

การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Management; CBDRM)

☑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

☑ การสร้างเครือข่าย
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

☑ สร้างความตระหนักและ
เตรียมความพร้อมของประชาชน

การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน CBDRM

- การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน CBDRM
 - เป็นกระบวนการ เสริม ☯ ให้สมาชิกในชุมชน รู้รับ ❖ รับรู้
- ชุมชนเป็น ⊕ ในการป้องกัน ☠️ แก้ไข √ ฟื้นฟูความเสียหายจากภัย
 - มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดแนวทางและบริหารจัดการ
- เพื่อลดความเสี่ยงภัย ใน ชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถ
 - ชุมชนได้เตรียมความพร้อม และบรรเทาภัยได้ก่อน ที่ ภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ

ผลที่ประชาชน จะได้รับ

ประชาชน **ความรู้เบื้องต้นในการบริหารจัดการภัยด้วยตนเอง**

ชุมชน มีข้อมูลใน พื้นที่

มีแผน ป้องกันภัย แผนเผชิญเหตุ ของชุมชน

มีแนวทาง จัดการภัยในพื้นที่

มีแกนนำ /ผู้รับผิดชอบตาม โครงสร้าง

คณะกรรมการ มีผู้ประสานงาน

มีการฝึกซ้อมแผนเพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดภัย

เป้าหมายหลัก ของ CBDRM - CBDRR

⌘ ลดความเสี่ยงภัย ของชุมชน

☑ เพิ่มขีดความสามารถ

ในการบริหารจัดการภัยของชุมชน

กรอบการดำเนินงานเช่นใดเพื่อการลดความเสี่ยง

พันธกิจ

จากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558-2573

4 PRIORITIES FOR ACTION

1. เข้าใจความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

2. เสริมสร้างศักยภาพในการบริหาร จัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

3. ลงทุนลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อให้พร้อมรับมือและฟื้นคืนกลับ
ได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4. พัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุที่มีประสิทธิภาพ
ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพและซ่อมสร้างที่ดีกว่าเดิม หลังเกิดภัยพิบัติ

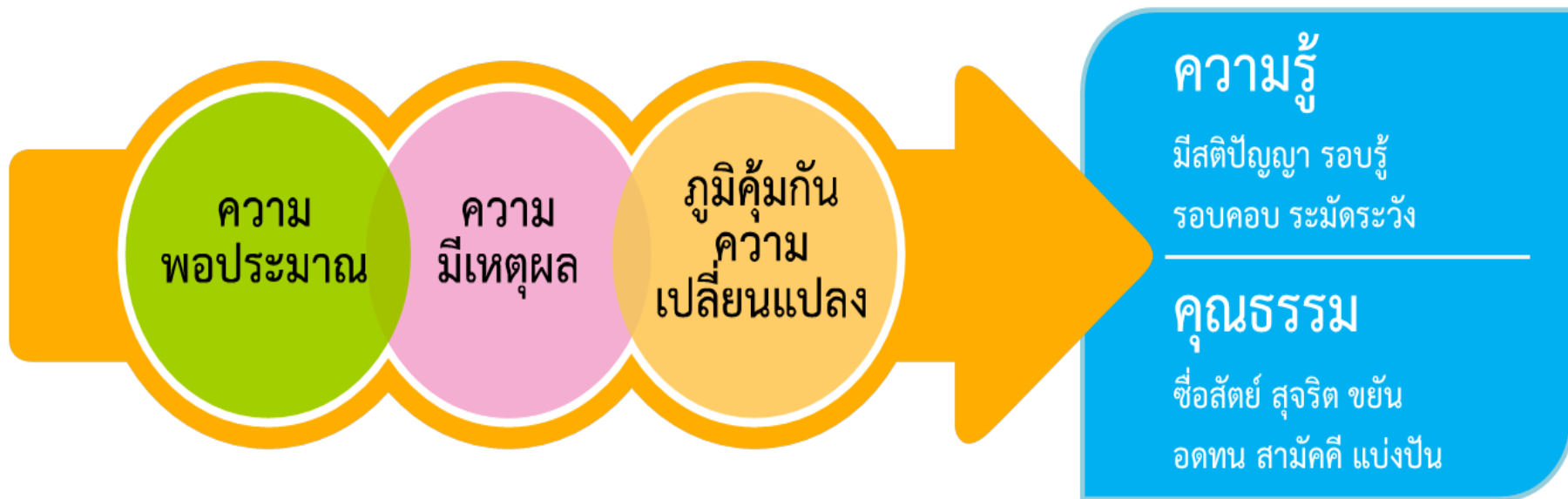
National and local dimensions

Regional and global dimensions

<p>1 ขจัดความยากจน</p> 	<p>2 ขจัดความอดอยาก สร้างความมั่นคงทางอาหาร</p> 	<p>3 ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคน</p> 	<p>4 ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้</p> 	<p>5 สร้างความเท่าเทียมทางเพศสตรีและเด็กหญิงทุกคน</p> 	<p>6 จัดการน้ำอย่างยั่งยืนและพร้อมใช้สำหรับทุกคน</p>
<p>7 ให้อทุกคนเข้าถึงพลังงานที่ยั่งยืนได้ตามกำลังของตน</p> 	<p>8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน</p> 	<p>9 ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนและนวัตกรรม</p> 	<p>10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ</p> 	<p>11 สร้างเมืองและการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย</p> 	<p>12 สร้างรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน</p>
<p>13 ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน</p> 	<p>14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน</p> 	<p>15 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก</p> 	<p>16 ส่งเสริมสันติภาพและการเข้าถึงระบบยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน</p> 	<p>17 สร้างความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> 	 <p>THE GLOBAL GOALS For Sustainable Development</p>

ความสัมพันธ DRR & SFE

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม/ศาสนา

สมดุล/ยั่งยืน/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

Summary of the SEP

The Middle Path

Knowledge Condition
(Prudence, Careful)

Moral Condition
(Integrity, Diligence,
Patience, Sharing)

Balance / Stability / Sustainability
of
Economy / Society / Environment / Culture

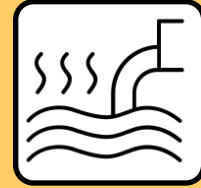
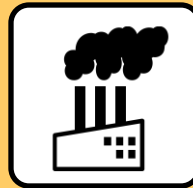
Source : Conceptual Frameworks of Vulnerability assessments for Natural Disasters By Roxana L.Ciurean, Dagmar Schroter and Thomas Glade, “ Approaches to Disaster Management-Examining the Implications of Hazards, Emergencies and Disasters”, book edited by John Tiefenbacher, ISBN 978-93-51-1093-4, Published: April 17, 2013 under CC By 3.0 license. @ The Author (s)

Hazard

(UNISDR, 2009)

Man-Made
Hazard

Environmental
Degradation

Technological Hazard

Natural Hazard

Hydro-meteorological

Geological

Biological

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พ.ศ. ๒๕๕๐

“สาธารณภัย” มาตรา ๔ หมายความว่า

อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง

โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ

การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อ
สาธารณชนไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น

“อุบัติเหตุ” หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต

ร่างกายหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของ
รัฐ รวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

จะลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างไร ?

$$\text{ความเสี่ยง} \downarrow = \frac{\text{ภัย} \times \text{ความล่อแหลม} \downarrow \times \text{ความเปราะบาง} \downarrow}{\text{ศักยภาพ} \uparrow}$$

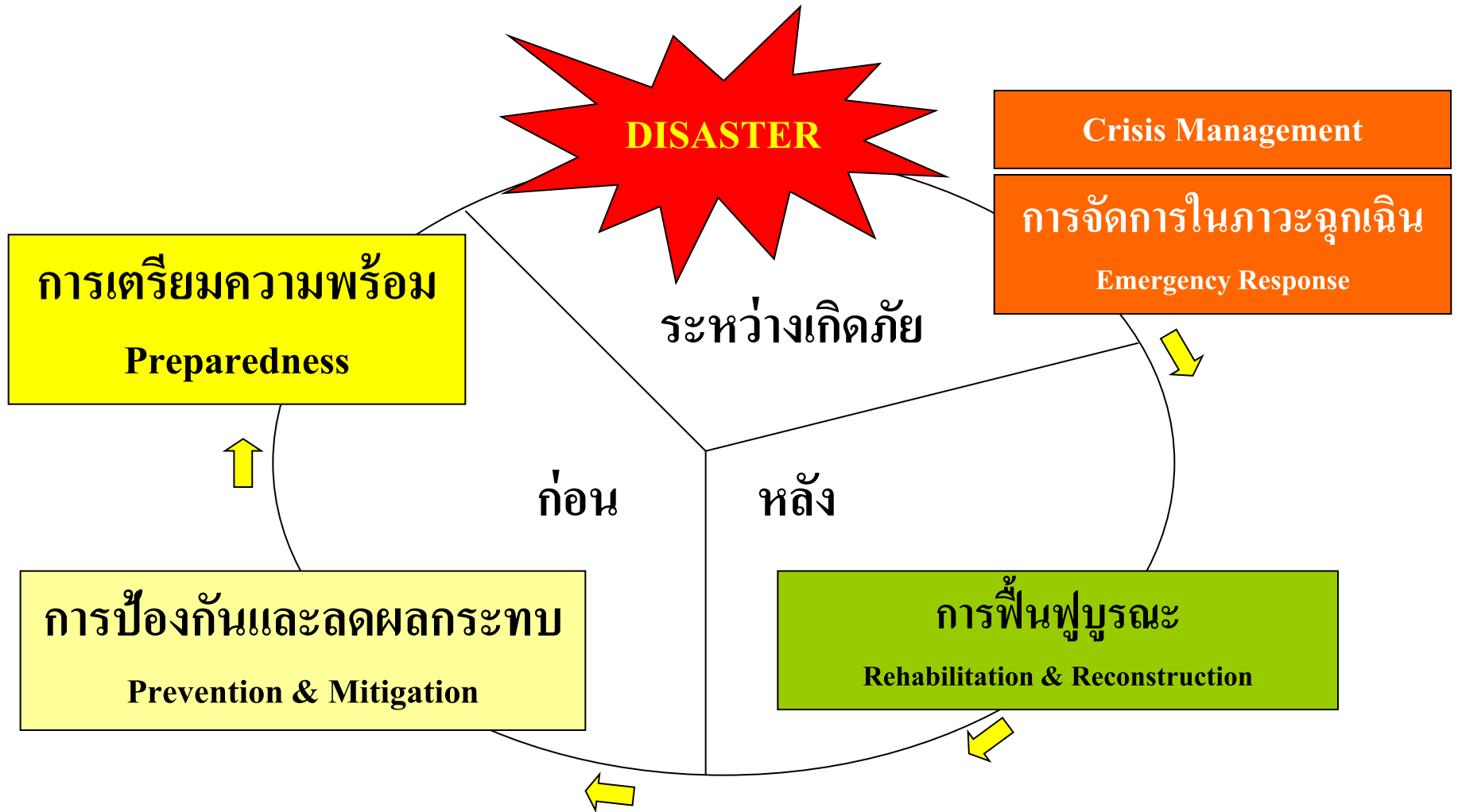
รูปแบบการจัดการภัยพิบัติที่นำมาใช้ในปัจจุบัน

“ภัยพิบัติ
เป็นเรื่องที่
ป้องกันและบรรเทาได้
ถ้ามีการเตรียมพร้อม
ที่ดี”

วัฏจักรการบริหารจัดการสาธารณภัย

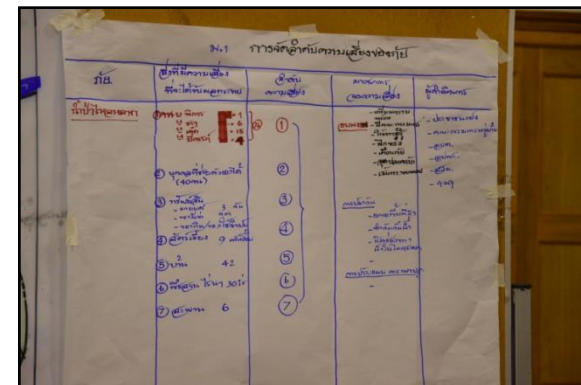
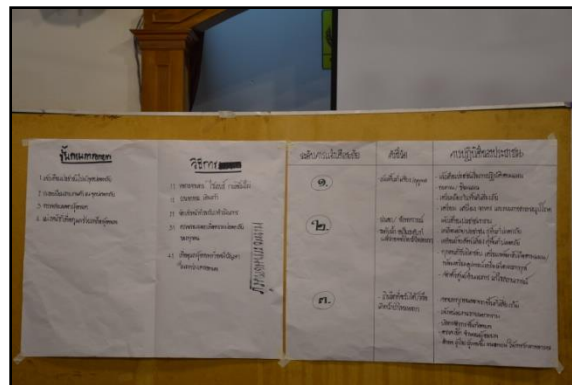
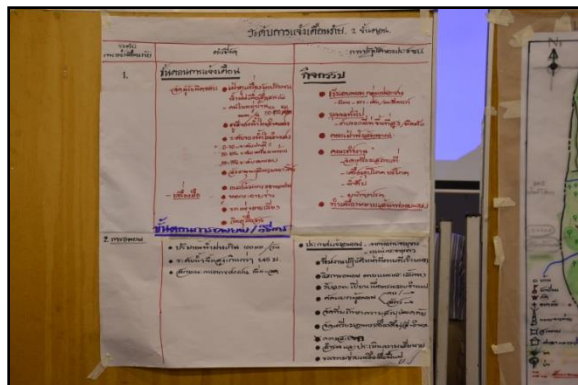
(Disaster Management Cycle)

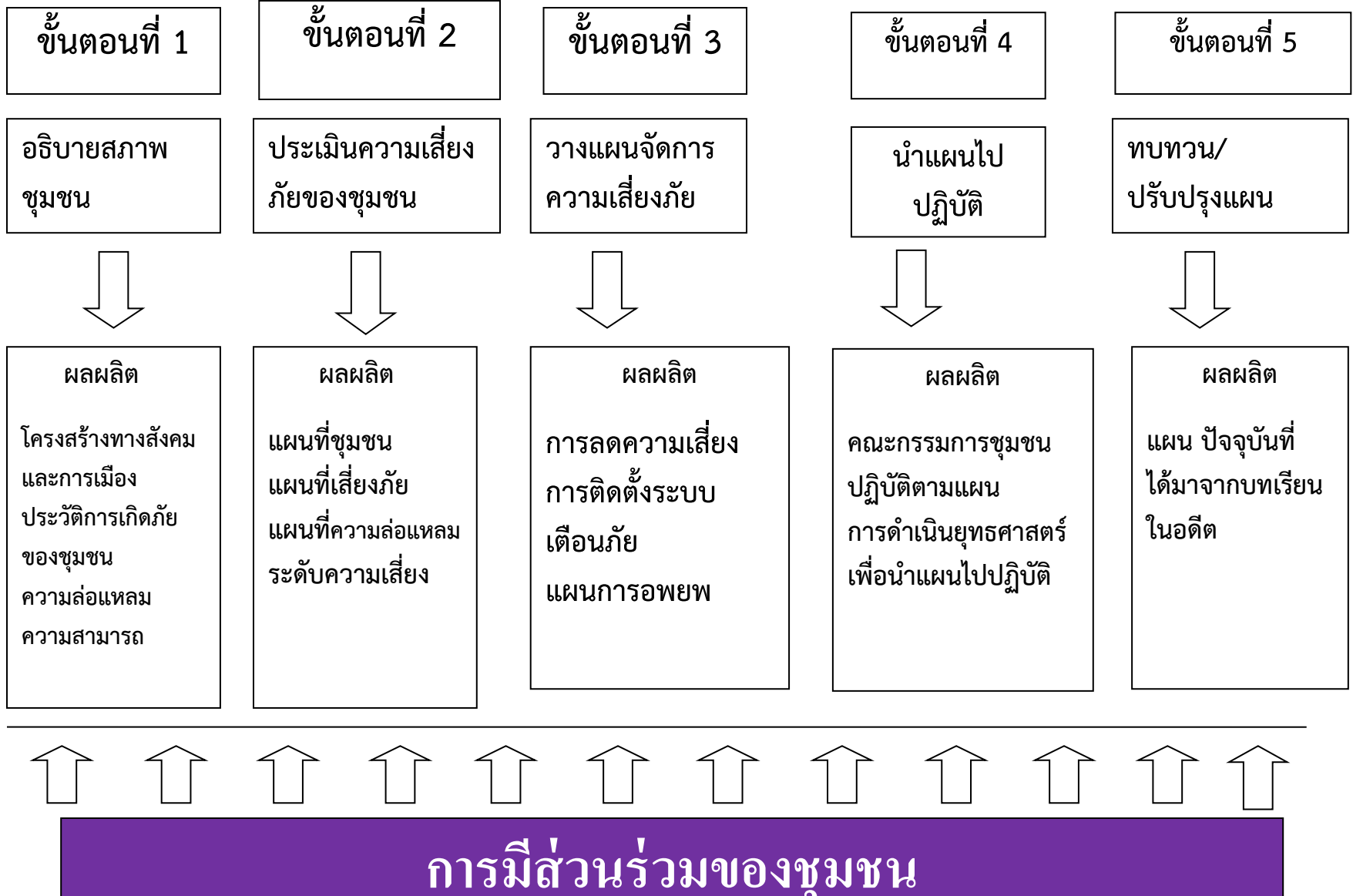
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน CBDRM

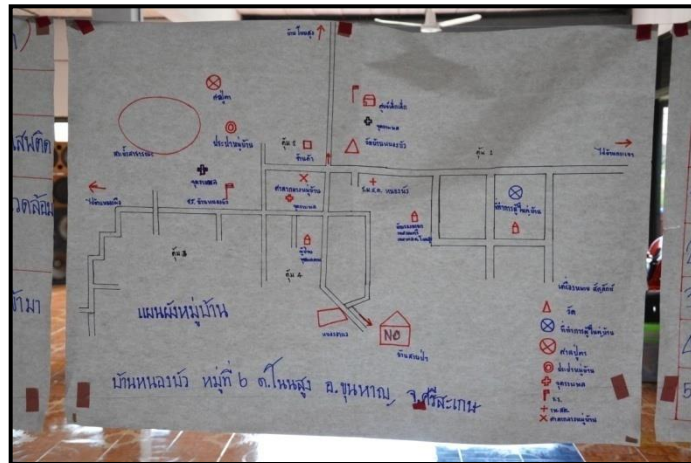
- ส่วนกลางกำหนดแนวทาง กำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม
 ปก. ๗๖ จังหวัด : มวลชนสัมพันธ์ คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย โดยความสมัครใจ
 แจ้งให้ ส่วนกลางทราบ
- วางแผนจัดฝึกอบรมร่วมกับชุมชน : ข้อมูลชุมชน (ปฏิทินภัย/แผนที่ชุมชน/
 พื้นที่เสี่ยงภัย/พื้นที่ปลอดภัย)
- วิเคราะห์ปัญหา ประเมินความเสี่ยงภัยในพื้นที่/จัดลำดับความสำคัญ (HVCA)
- จัดตั้งโครงสร้าง ทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน แผนฉุกเฉิน
- การจำลองสถานการณ์ การฝึกซ้อมแผนอพยพ

ขั้นตอน การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน

แผนที่ชุมชน

การฝึกซ้อมแผนอพยพ

การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การเตรียม
ความพร้อม

รูปแบบการอภิปราย

ประชุมเชิงปฏิบัติการ
Workshop

บนโต๊ะ

Tabletop

ให้ กอปร.ทุกระดับจัดการฝึกฯ
อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

รูปแบบการปฏิบัติ

ฝึกปฏิบัติ
Drill

ฝึกเฉพาะหน้าที่
Functional

ฝึกเต็มรูปแบบ
Full Scale

การรับมือเมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้ว

การวางแผนป้องกัน

Source : JICA ; & DDPM

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ทางสายกลาง)

เป็นแนวทางการพัฒนา
บนพื้นฐาน ของทางสายกลาง
และความไม่ประมาท
คำนึงถึง**ความพอประมาณ**

ความมีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันในตัวเอง

บนเงื่อนไข **ใช้ความรู้และมีคุณธรรม**

เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

ซึ่งจะนำไปสู่ความสุข

ในการดำเนินชีวิตและ

สร้างสัมฤทธิ์ผล แห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง